

1. Srovnání výsledků FSS 2016 a Agrocenzu 2000

Zemědělské subjekty a jejich právní formy

Strukturální šetření v zemědělství v roce 2016 přineslo aktualizovaná data o zemědělském sektoru v České republice. Do šetření bylo zahrnuto 26 525 zemědělských subjektů, z toho 23 402 (88,2 %) subjektů fyzických osob a 3 123 (11,8 %) subjektů právnických osob. Mezi fyzickými osobami převažovali zemědělské podnikatelé (18 232 subjektů; 77,9 %). Právnické osoby byly reprezentovány především společnostmi s ručením omezeným (1 836 subjektů; 58,8 %), akciovými společnostmi (621 subjektů; 19,9 %) a družstvy (502 subjektů; 16,1 %).

Počet zemědělských subjektů se od roku 2000 téměř nezměnil (-0,1 %). Počet subjektů fyzických osob se snížil o 1,3 %, zatímco subjektů právnických osob přibýlo 10,5 %. Mezi nimi výrazně narostl počet společností s ručením omezeným (+40,2 %), zatímco počet družstev klesl o 32,2 %.

Tab. 1: Zemědělské subjekty a jejich obhospodařovaná zemědělská půda

		FSS 2016		AGC 2000		Index 2016/2000
		abs.	podíl (%)	abs.	podíl (%)	
Zemědělské subjekty celkem	zemědělské subjekty	26 525	100,0	26 539	100,0	99,9
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	3 456 646	100,0	3 604 400	100,0	95,9
	průměrná výměra (ha)	130	x	136	x	96,0
subjekty fyzických osob	zemědělské subjekty	23 402	88,2	23 714	89,4	98,7
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	1 040 124	30,1	923 775	25,6	112,6
	průměrná výměra (ha)	44	x	39	x	114,1
subjekty právnických osob	zemědělské subjekty	3 123	11,8	2 825	10,6	110,5
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	2 416 521	69,9	2 680 625	74,4	90,1
	průměrná výměra (ha)	774	x	949	x	81,5
obchodní společnosti	zemědělské subjekty	2 507	9,5	1 948	7,3	128,7
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	1 720 555	49,8	1 578 841	43,8	109,0
	průměrná výměra (ha)	686	x	810	x	84,7
společnosti s ručením omezeným	zemědělské subjekty	1 836	6,9	1 310	4,9	140,2
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	839 877	24,3	783 686	21,7	107,2
	průměrná výměra (ha)	457	x	598	x	76,5
akciové společnosti	zemědělské subjekty	621	2,3	602	2,3	103,2
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	862 945	25,0	779 696	21,6	110,7
	průměrná výměra (ha)	1 390	x	1 295	x	107,3
družstva	zemědělské subjekty	502	1,9	740	2,8	67,8
	obhospodařovaná zemědělská půda (ha)	668 104	19,3	1 059 447	29,4	63,1
	průměrná výměra (ha)	1 331	x	1 432	x	93,0

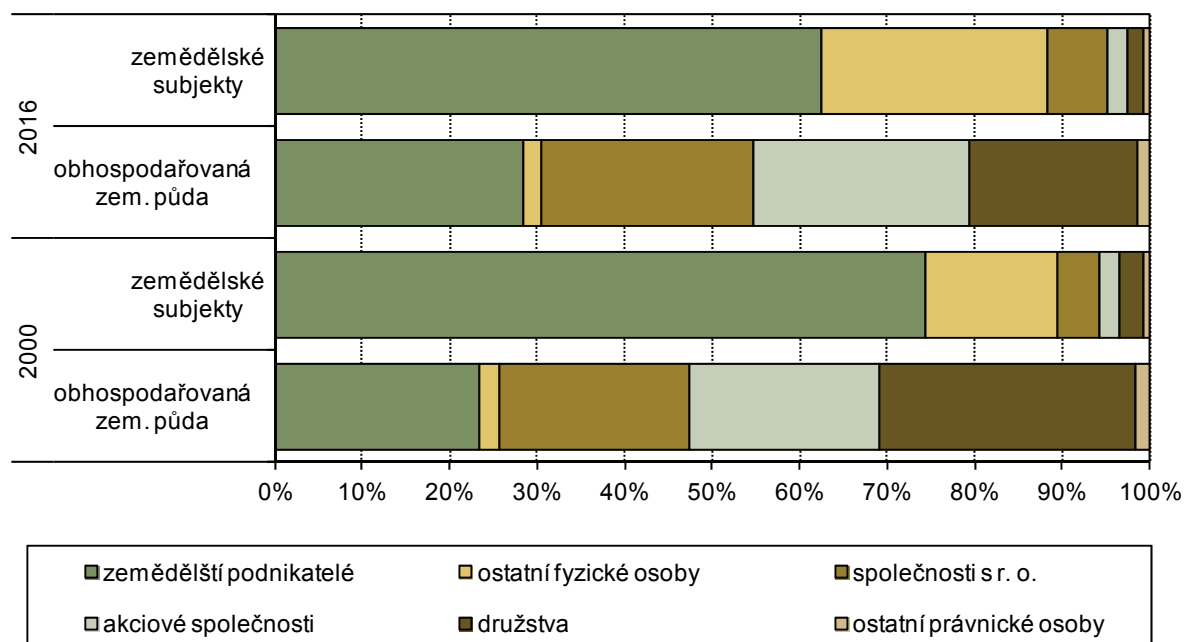
Velikostní struktura zemědělských subjektů

Zemědělská půda byla z 69,9 % obhospodařována subjekty právnických osob; od roku 2000 došlo k jejímu přesunu do subjektů fyzických osob v rozsahu 4,5 procentního bodu.

Nejpočetněji byla zastoupena velikostní kategorie o výměře 10–50 hektarů (34,8 %), nejméně subjektů bylo v obou krajních kategoriích: subjekty s více než 2 000 hektary (1,1 %) a subjekty hospodařící bez půdy (1,3 %). Subjekty s výměrami nad 500 ha, tvořící pouze 6,6% podíl z celkového počtu, hospodařily na 68,6 % výměry půdy. Naopak subjekty s výměrami do 50 ha zaujímaly 73,0% podíl na celkovém počtu, ale jen 7,5% podíl na výměře obhospodařované zemědělské půdy.

Subjekty fyzických osob obvykle obhospodařují menší výměry než subjekty právnických osob. Například kategorii subjektů do 50 ha výměry tvořily v roce 2016 z 96,5 % fyzické osoby a z pouhých 3,5 % právnické osoby, naproti tomu v kategorii nad 500 ha dominovaly právnické osoby představující 86,1 % subjektů. Od roku 2000 ubylo subjektů do 50 ha výměry (-5,3 p. b.) i subjektů nad 500 ha (-0,5 p. b.).

Graf 1: Struktura zemědělských subjektů

Průměrná výměra zemědělského subjektu

Průměrná výměra zemědělského subjektu v období 2000–2016 klesla ze 136 na 130 ha. V subjektech fyzických osob přitom vzrostla o 14,1 % (z 39 ha na 44 ha) a v subjektech právnických osob klesla o 18,5 % (z 949 ha na 774 ha). V jejich rámci se nejvíce snížila ve společnostech s ručením omezeným (-23,5 %); výjimkou byly akciové společnosti, v nichž se zvýšila o 7,3 %.

Ekologické zemědělství

Ekologickým zemědělstvím se v roce 2016 zabývalo celkem 2 984 zemědělských subjektů. Ekologicky bylo obhospodařováno 448 228 ha zemědělské půdy (13,0 % celkové výměry). Ve srovnání s rokem 2000, kdy ekologicky hospodařilo pouze 413 subjektů na 132 244 ha zemědělské půdy, vzrostl počet ekologicky hospodařících subjektů na více než sedminásobek a výměra ekologicky obhospodařované půdy se zvýšila téměř třiapůlkrát.

Tab. 2: Ekologicky hospodařící zemědělské subjekty a jejich zemědělská půda

	FSS 2016		AGC 2000		Index 2016/2000
	abs.	podíl (%)	abs.	podíl (%)	
Zemědělské subjekty celkem	26 525	100,0	26 539	100,0	99,9
z toho subjekty s půdou v EZ nebo v přechodném období	2 984	11,2	413	1,6	722,5
Obhospodařovaná zemědělská půda celkem (ha)	3 456 646	100,0	3 604 400	100,0	95,9
z toho půda v EZ nebo v přechodném období (ha)	448 228	13,0	132 244	3,7	338,9

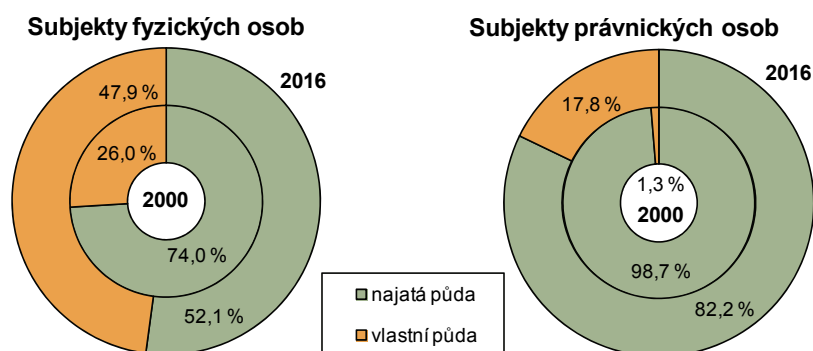
Najatá a vlastní zemědělská půda

V roce 2016 hospodařilo 352 subjektů (tj. 1,3 %) bez zemědělské půdy. Vlastní zemědělskou půdu využívaly zemědělské subjekty jen z 26,9 %, zbývajících 73,1 % měly pronajato. Podíl vlastní zemědělské půdy klesal s rostoucí velikostí zemědělského subjektu. Ve velikostní kategorii do 3 ha vlastnily subjekty 80,4 % zemědělské půdy, zatímco ve velikostní kategorii nad 2 000 ha to bylo pouze 18,0 % půdy.

Od roku 2000 podíl vlastní půdy v zemědělských subjektech vzrostl; tehdy tvořila vlastní půda pouze 7,6% podíl veškeré výměry. Nejvíce vzrostl podíl vlastní půdy ve velikostní kategorii 100–500 ha, a to o 24,2 procentního bodu.

V subjektech fyzických osob tvořila vlastní zemědělská půda téměř polovinu celkového půdního fondu (47,9 %). Nejmenší podíl činil 23,4 % ve velikostní skupině nad 2 000 ha, ve velikostních skupinách do 50 ha tvořila vlastní půda 63,5 % celkové výměry a v nejmenších subjektech do 10 ha dokonce tři čtvrtiny výměry. Naproti tomu subjekty právnických osob si zemědělskou půdu pronajímaly v mnohem větší míře, vlastní půda v nich zaujímala jen 17,8 %. Subjekty do 10 ha vlastnily polovinu (50,7 %) zemědělské půdy, zatímco subjekty nad 500 ha jen 17,2 % půdy.

Graf 2: Najatá a vlastní půda dle právních forem

Procento pronajaté zemědělské půdy se od roku 2000 do roku 2016 výrazně snížilo jak u subjektů fyzických osob (o 21,9 p. b.), tak právnických osob (o 16,5 p. b.). Mezi subjekty fyzických osob došlo k největšímu nárůstu vlastní půdy v kategorii 500–2 000 ha (+39,2 p. b.), mezi subjekty právnických osob pak v kategorii 50–100 ha (+20,8 p. b.).

Graf 3: Najatá a vlastní zemědělská půda podle velikostních skupin

